

Irodalom, művészet.

*** A mükiallításból.** A felső kereskedelmi és polgári iskolában levő mükiallítás iránt állandó az érdeklődés s a pompás művészi munkák nagy figyelmet keltenek. Legutóbb a Messinger-féle leánynevelő-intézet növendékei tekintették meg a mükiallítás tanárai vezetésével, akik megmagyarázták a mesterek alkotásait. A kiállítás rendezése, hogy a mükiallításokat a közönség minden rétegének hozzáférhetővé tegye, holnap és vasárnap díjtalanul rendelkezésére bocsátja a nagyközönségnek s így a kiállítást az említett napokon mindenki ingyen megnézheti.

*** Alba Nevis író** fölkéri a magyar írókat s általában azokat a hölgyeket, akik irodalommal foglalkoznak, hogy egy, a magyar írókat érdeklő irodalmi ügyben vele címüket (Budapest, VI. ker., Podmaniczky-utca 15., fsz. 6.) melőbb közölni sziveskedjenek.

*** Az olasz operatársulat.** Ugy volt, hogy az olasz operatársulat multkor elhalasztott vendégszereplését ma kezd meg Nagybeeskereken. Az olaszok azonban ezúttal is kénytelenek kitolni nagybeeskereki vendégszereplésük idejét, mert Fehértemplomban, ahol most szerepelnek, még néhány előadásra ott tartották őket, úgy hogy nálunk május 17-ik én, vasárnap tartják véglegesen megállapított első előadásukat.

Törvénytörvény.

§ A Vértessy-Heinermann-féle párbaj. A multkoriban dr. Vértessy Gyula torontálmezei tanfelügyelő és dr. Heinermann Alajos nagybeeskereki orvos, súlyos feltételű kardpárbajt vívtak, amelyen dr. Vértessy Gyula könnyebb sérülést szenvedett, a vezetőség pedig súlyos sebet kapott. A párbajügyet ma tárgyalta a nagybeeskereki kir. törvénytörvény Szilágyi Lajos törvénytörvényi bíró elnöklésével. Szavazó bírák: Junga Aladár és Putics Oktáv. A törvénytörvény a két vádlottat beismerésük alapján párbajvádsége miatt bűnösnek mondta és dr. Vértessy Gyulát 3 napi, dr. Heinermann Alajost pedig 6 napi államfogházra ítélte el. Dr. Vértessy az ítéletbe belenyugodott, dr. Heinermann azonban a büntetés enyhítéseért fellebbezett.

12237/1908. szám.

(461-1.1)

Ö felsége a király nevében a m. kir. Curia nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás vétsége miatt vádolt Hoffmann Béla és Somfai János ellen a nagybeeskereki kir. törvénytörvény előtt folyamatba tett s ugyanott 1907. évi szept. hó 21-én 2881. sz. alatt, a szegedi kir. ítélőtábla által pedig a főmagánvádlónak fellebbezésére 1907. évi október hó 28-án 3038. sz. alatt elintéztett büntető per a főmagánvádlónak semmisségi panasza folytán 1908. évi február hó 28-ik napján tartott nyilvános tárgyalás alapján, melyben dr. Bernáth Géza másodelnök elnöklése alatt Valkai Bertalan, Zsigmondovics Mihály, dr. Tarnay János, dr. Szegeő Ignác, Ribossy Kálmán és Vaikó Pál ítélőbírák vettek részt, a jegyzőkönyvet pedig dr. Ráth István albiró vezette, dr. Baumgarten Izidor helyettes koronaugyészség meghallgatása után vizsgálat alá vevén, következő ítéletet hozott: Mindkét alsófoku bíróság ítélete a Bp. 385. §. 1. b) pontjában körülírt semmisségi ok alapján a Bp. 437. §. 3. bekezdéséhez képest megsemmisítetik és Hoffmann Béla vádlott bűnösnek mondatik ki a btk. 258. §-ába ütköző s a btk. 259. §-a szerint büntetendő nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás vétségében, mint az 1848. XVIII. t.-c. 13. és 33. §§-ai szerinti szerző, amelyet az által követt el, hogy a Módoson 1907. évi május hó 19-én megjelent „Módos” című időszi lap 20-ik számában „Tüzesetek” feliratu közleményben Marok Ernő főmagánvádlóra vonatkozóan a vádhatározatban megjelölt szavakkal oly tényeket állított, amelyek valódiságuk esetében Marok Ernő ellenében a büntető eljárás megindításának szolgálnának alapul s emiatt Hoffmann Béla vádlott a btk. 259. §-a alapján az ítélet fogamatba vételétől számított tizennégy (14) napi fogházra mint fő s az 1892. évi XXVII. t.-c.-ben megjelölt célra fordítandó 15 nap alatt végrehajtás terhével a nagybeeskereki ügyészségnél fizetendő s behajthatatlanság esetén a btk. 53. §-ához képest három (3) napi fogházra, átváltoztatandó hatvan (60) korona pénzbüntetésre ítéltetik. Bűnösnek mondatik ki továbbá Somfai János vádlott a btk. 258. §-ába ütköző s a btk. 259. §-a szerinti büntetendő nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás vétségében, mint az 1848. XVIII. t.-c. 13. és 33. §§-ai szerinti szerző, amelyet az által követt el, hogy a „Torontál” című időszi lap

1907. évi május hó 22-én megjelent 115-ik számában „Tüzek” rovata alatt a vádhatározatban hivatkozott szavakkal oly tényeket tett közzé Marok Ernő főmagánvádlóról, amelyek valódiságuk esetében a nevezett ellenében a büntető eljárás megindításának okául szolgálhatnak s emiatt Somfai János vádlott a btk. 259. §. alapján az ítélet fogamatba vétele napjától számított tiz (10) napi fogházra mint fő s a fentebb megjelölt módon és célra fizetendő behajthatatlanság esetén két (2) napi fogházra, átváltoztatandó negyven (40) korona pénz, mint mellékbüntetésre ítéltetik. Tartozik mindkét vádlott az eddig felmerült büntető költséget az államkincstár részére a fenálló szabályok értelmében egyetemlegesen megtéríteni, az azután felmerülőket pedig egyénekenként megfizetni, ez azonban Somfai János vádlottat illetően egyelőre behajthatatlannak mondatik ki. Végül elrendeltetik, hogy ezt a marasztaló ítéletet a „Módos” és „Torontál” című időszi lap kiadó tulajdonosa az 1848. XVIII. 35. §-ában foglalt jogkövetkezmény terhe alatt az ítélet kézbesítése után azoknak legközelebb megjelenő első számában közzétegye. Indokok: A kir. ítélőtáblának ítélete ellen a főmagánvádló a Bp. 385. §. 1. a) pontjában körülírt semmisségi ok alapján jelentett be semmisségi panaszt, mert büntetőségét kizáró ok nem forog fenn s így a kir. ítélőtábla a törvényt helytelenül alkalmazta amikor a vádlottakat a vád alól felmentette. A semmisségi panasz alaposnak találtatik, a kir. ítélőtábla ugyanis az első bíróság ítéletének indoklását teljesen elfogadva, való tényként azt állapította meg Hoffmann Béla vádlottat illetően, hogy a szolgabírói hivatalban neki átadott csendőri jelentés alapján s azzal lényegileg egyező közleményt tett közzé, amikor a „Módos” című időszi lapban megjelent közleményt megírta, mert a csendőri tényvázlatban az foglaltatik, hogy „a járőr a nyomozást megkezdte s megállapította, hogy káros saját biztosított vagyonán szándékosan okozta a tüzet és pedig oly módon, hogy szalmarakásban elhelyezett gyúlékony anyagot, mely csak egy bizonyos idő múlva gyulladt ki”. A kir. ítélőtábla ebből a megállapításból azt a jogi következtetést vontala, hogy Hoffmann Béla nem büntetendő, mert az 1848. XVIII. t.-c. 14. §-ában foglalt mentesség mellett tehetette közzé a cikket. Amde a kir. ítélőtáblának ez a jogi álláspontja téves, mert amiként a kir. Curia már ismételtelen kijelentette, az olyan hatósági iratok, amelyek természetüknél vagy a törvény rendelkezésénél fogva még a nyilvánosságra meg nem értek, nem tartoznak azok közé, amelyek a sajtótörvény 14. §-a értelmében, habár híven is közölhetők, már pedig kétségtelen, hogy a büntető nyomozat vagy vizsgálat iratai, amelyeknek nyilvánosságra hozatala a büntető eljárás sikerét sok esetben veszélyeztetné, már ez okból is tilos, de titkosnak nyilvánítja őket a Bp. is (63. §., 120. §.), amennyiben az arra illetékes közhivatalnokon kívül azok megtekintését még terheltek és védőjének is bizonyos megszorításokkal engedni meg. Minthogy pedig ezek szerint Hoffmann Béla vádlott nem oly iratot közölt az időszi lapban, amelynek közlése megengedett volt, joggal nem is számíthat mentességre a sajtótörvény 14. §-a alapján. Tévesen alkalmazván tehát a kir. ítélőtábla a most hivatkozott törvényszakaszt, amidőn vádlott nem büntetőségét mondotta ki, reá vonatkozó részét az ítéletnek ez okból meg kellett semmisíteni. Minthogy pedig a kir. ítélőtábla megállapította azt, hogy a cikknek Hoffmann Béla a szerzője s nem fogadott el olyan tény, amely szerint a vádlott tényállításai valók: vádlottat mint szerzőt bűnösnek kellett a rágalmazás vétségében kimondani, mert az a tény, amit állított, valódiság esetében Marok Ernő főmagánvádlóval szemben a büntető eljárás megindításának okát képezte. A kir. ítélőtábla Somfai János vádlottára vonatkozóan azt a tényt állapította meg, hogy a „Módos” című lapból vette ugyan át a vádtárgyává tett sajtóközleményt, de mert a „Módos” közleménye a csendőri jelentés tartalmának megfelelő, Somfai János cselekménye sem büntetendő. Eltekintve attól, hogy a megállapítás szerint Somfai János vádlott a csendőri tényvázlatot nem is látta s így módjában sem állott a közlést ennek megfelelően megszerkeszteni, sajtójogi mentességre ez a vádlott számot azért nem tarthat, mert a fentebb kifejtettek szerint a sajtóközlemény nem oly iratnak volt a hü közlése, amely iratnak közzététele már akkor megengedett lett volna. Minthogy pedig ez a vádlott a valódiság bizonyítását fel sem ajánlotta s így a kir. ítélőtábla nem is fogadott, de nem is fogadhatott el oly tény, amely szerint a vádlott állításai valók; minthogy a sajtóközleményben foglalt s a vádlott által írt tényállítások valódiságok esetében a főmagánvádlóval szemben a büntető eljárás okát képeznek s minthogy az a körülmény, hogy ez a vádlott a közleményt más lapból vette át, a sajtó felelősségén mit sem változtat, mert a Bp. 33. §-a az átvevő felelősségét is kifejezetten megállapítja: Somfai János vádlottat illetően is mindkét alsóbíróság ítélete meg volt semmisítendő s a rendelkező rész értelmében bűnösnek kimondandó. A büntetés kiszabásánál figyelembe vétetett mindkét vádlottnál mint

súlyosító körülmény büntetett előéletük*) a tényállításnak rendkívüli súlyos természete, enyhítő körülmény azonban nem találtatik. Somfai János büntetése mégis enyhébben szabattott ki, tekintettel a S. T. 33. §. rendelkezésére. A büntető költségekben történt marasztalás a Bp. 480. §. rendelkezésén, annak részben behajthatatlanná nyilvánítása pedig az 1891. évi XLIII. t.-c. 4. §-án alapul. A marasztaló ítélet közzététele a btk. 277. és a Bp. 574. §. alapján volt elrendelendő. Budapest, 1908. évi február hó 26-án. Bernáth Géza sk. Vaikó Pál előadó.

1069/B. 1908. szám. Bizonyítom, hogy ez az ítélet végrehajtható. Nagybeeskereken, 1908. évi március hó 26-ik napján. Zsirus Lajos, kir. törvénytörvényi elnök.

*) Somfai János becsületsértésért 2) koronára volt büntetve. — A szerk.

A m. kir. jószágigazgatóság.

12237/1908. szám.

462-1.2

Versenyárgyalási hirdetmény.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság nyilvános zárt írásbeli versenyárgyalást hirdet Krassósörényvármegyében, Bodófalva községben a 2 tantermű iskolának 3 tanterművé leendő átalakítására, és még egy negyedik tanteremmel való kibővítésére, valamint ezen iskolához szükséges

melléképületek felépítésére,

továbbá 1 külön álló (2 szoba, konyha és előszoba és kamrát magában foglaló), tanítói lak és melléképületeinek felépítésére és elkészítésére.

Előirányzati összeg az iskola kibővítésére és átalakítására is a melléképületekre 11247 K. 12 fill., a tanítói lakás és melléképületeinek megépítésére pedig 10630 K. 78. fill. Tehát a kettőre együttesen 21877 K. 90 fill.

Az írásbeli zárt ajánlati versenyárgyalás Krassósörényvármegyében Bálinc községben a kincstári telepkezelőség hivatalos helyiségében folyó évi május hó 30. napján délelőtt 9 órakor fog megtartatni, mely időpontig a zárt írásbeli ajánlatok ugyanott adandók be.

Ajánlat tehető együttesen mindkét munkákra, vagy külön-külön is az iskola átalakítására és kibővítésére, és a tanítói lak előállítására.

Az ajánlattevő tartozik az általa megajánlott összeg 5%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a lugosi esetleg bármely más kir. adóhivatali pénztárnak bantapenz gyanánt befizetni, és az erről szóló nyugtát ajánlatához csatolni.

Ajánlat csak a bálinci telepkezelőségnél beszerezhető ajánlati mintalapon tehető, a hol a megajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

A térrajz, költségvetés és az árlejtési, valamint az általános és részletes feltételek Krassósörényvármegyében Bálincen a kincstári telepkezelőségnél a hivatalos órák alatt (d. e. 8-12-ig és d. u. 2-6 óráig) megtekinthetők.

Elkésztett vagy utóajánlatok, valamint táviratilag bejelentett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beadott ajánlatok a helyszínen azonnal bizottságilag felbontatnak, mely eljárásnál ajánlattevők jelen lehetnek és ajánlattevők ajánlataikért 30 napig kötelezettségben maradnak.

Az aradi m. kir. jószágigazgatóság fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül azok összegére való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Arad, 1908. évi május hó 8-án.

M. kir. államjószágigazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik).

**Jó karban levő
Z O N G O R A
költözködés miatt
olcsón eladó
a fogház felügyelőnél.**

465-1.1

Torontálvármegye alispánja.

Ad. 11743. sz. 1908.

460-1.1

Versenytergályalási hirdetmény.

A folyó hó 6-iki 11743. számú versenytergályalási hirdetmény téves leírás folytán helytelenül közöltetvén, ezen hirdetményt helyes szövegében megismétlem:

A vármegye székházának és a megyei közkórházaknak 1908/1909. évi **tüzelőanyag szükségletét** biztosítani óhajtván, fölkérem a szállításra vállalkozókat, hogy ajánlataikat **folyó évi május hó 20-ikának déli 10 órájáig** nyújtják be nálam.

Elkésztett, távirati, utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkező ajánlatok hivatalomban május hó 20-án délután 1/2 1 órakor foglalkoztatásig fölbontatni, amely alkalommal az érdekeltek megjelenhetnek.

A kiírt tüzelőanyagra egész teljében, de külön a szénre és külön a faszükségletre is lehet ajánlatot tenni.

Csak szabályszerűen kiállított és sérteletlen borítékban, pecséttel lezárt ajánlatok vétetnek figyelembe.

Az ajánlat borítékára kívül a következő záradék vezetendő:

„Ajánlat a 11743/1908. alispáni számra tüzelőanyag szállítása tárgyában.“

Bánatpénzül az ajánlati összeg 5%-a teendő le a nagybecskereki kir. adóhivatalba készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban. A letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó. Az ajánlat egységáruk mellett teendő meg.

A szállítási ajánlatnak a megyei székház-épületbe, illetve a kórház udvarába kell szólnia.

Ajánlattevők a végleges döntésig ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Ezen hatóság előtt ösmeretlen ajánlattevők kötelesek megbízhatóságukat és szállítóképességüket ipar- és kereskedelmi kamarai bizonyítvánnyal igazolni.

A szállítandó tüzelőanyag legkésőbb augusztus hó 31-éig a helyszínén átadandó. Az átvételt a megyei székházban a gépházfelügyelő, a kórházban a gondnok eszközli.

Az ajánlatok közötti szabad választás jogát fentartom.

Az ajánlat a 83000/1907. számú B. M. rendelet 18. §-ában jelzett mintán 1 koronás bélyeggel ellátva teendő.

A szállítandó tüzelőanyag szükséglet a következő:

1. A megyei székházba: 2800 mm. aninai darabos kőszén.

2. A módosi közkórházba: 300 mm. pirszén.

3. A törökkanizsai közkórházba: 3 vagon aninai kockaszén és 1 vagon bükk hasábf.

4. A nagybecskereki közkórházba: 1500 mm. légszéspirszén, 600 mm. aninai kocka kőszén és 288 köbméter bükk hasábf.

5. A zombolyai közkórházba: 6 vagon aninai kőszén és 6 vagon bükk hasábf.

6. A nagyikindai közkórházba: 6 vagon aninai kőszén és 10 vagon bükk hasábf.

Az egységáraknak a helyszínére való befuvarozás és lerakás költségeit is magában kell foglalniok.

Nagybecskerek, 1908. évi május 9-én.

Jankó,
alispán.

A legszebb, legjobb és mindenütt legkedveltebb védjegyesbicikliket — 96 K-tól kezdve — egész a határig teljesen vám- és hermentesen szállítjuk. (313-12 8)

Sok évi jótállás. — Egyszerű kivitelű kerékpárok olcsóbbak. — Összes hazaivaló részek Berlinből szállítanak. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kérjük legelső-osztályú gyártmányainkat alacsonyabb árrban levő csekélyebb értékű árukkal össze nem hasonlítani.
Multiplex-Fahrrad-Industrie, Berlin, 17. Gitschinerstr. 15.

Hirdetmény.

A nagybecskereki gör. kel. szerb-egyházközség közhirrét teszi, hogy (a belvárosi szerbtemplom melletti hivatalos helyiségében) **f. 1908. évi május hó 15-én d. u. 3 órakor** megtartandó **nyilvános árlejtés** utján 3—6 egymásután következő évekre bérbe adja: I. A Magyar Király nevű szállodát az összes mellék-helyiségekkel, kikialtási ára 8000 korona; II. a Hunyadi- és Szerbtemplom-utca sarkán levő emeletes négy szoba és konyhából álló lakást, (első emelet, amelyet jelenleg a szerb takarékpénztár bérben tart). Kikialtási ára 1000 korona. Árlejtéskor bánatpénz címén készpénzben a kikialtási árnak 10% leteendő. Bővebb felvilágosítás kapható mindennap délelőtt 9—11-ig, délután 3—5 óráig az egyházközség irodájában Mojics Dragutin szerb egyházközségi titkárnál.

Kelt Nagybecskereken, 1908. évi május hó 8-dikán.

452-3.3

Az einökség.

2953/1908. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától

Pályázati hirdetmény.

A magyarszentmihály körjegyzőségnek jogérvényes szétválasztása folytán nagy-községgé átalakult Jankahid községben újonnan rendszeresített községi **jegyzői állásra** a pályázatot ezennel hirdetem és felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900:XX. t.-c. 3. §-ában, illetve az 1883: I. t.-c. 6. §-ában körülírt képesítésüket, valamint eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket **f. évi június hó 1-éig** hozzám adják be.

Javadalmazás: 1. Évi fizetés állami kiegészítéssel 1600 kor. 2. Szabad lakás. 3. 800 □-ölnyi pótkert haszonélvezete. 4. 3 drb szarvasmarha szabad legeltetése. 5. 4 öl tűzifa és 4 öl szalma természetben. 6. E öfogat szabad használata a jegyző és szorosabb értelemben vett családtagjai részére.

Nagybecskerek, 1908. évi május 9.

Lowieser Imre,
főszolgabíró.

464-3.1

ALMÁSY ÉS SZEPESY

könyv-, zenemű- és papirkereskedése NAGYBECSKEREK.

Telefon 22.

Telefon 22.

Ajánlunk antiquarice, de teljesen új állapotban:

Gracza: „A magyar szabadságharc története“, 5 kötet, diszkiadás, 70 korona helyett 55 korona.

Jókai Mór összes művei, milleniumi diszkiadás, 100 kötet, 500 korona helyett 350 korona.

Szalay-Baróti: „A magyar nemzet története“, diszkiadás, 4 kötet, 60 korona helyett 48 korona.

Kisfaludy Sándor munkái, diszkiadás, 8 kötet, 30 korona helyett 24 korona.

Vörösmarty összes művei, 6 kötet, 24 korona helyett 15 korona.

Vörösmarty lyrai költeményei, 3 korona helyett 1 korona 80 fillér.

Deák Ferencz: „Levelek“, 10 korona 40 helyett 8 korona.

„Gondolatok“ 11 korona 20 fillér helyett 9 korona.

Tóth Kálmán összes költeményei 2 kötetben, 16 korona helyett 12 korona.

Magyar Regényírók képes kiadása diszkiadásban, kötetenként 5 korona helyett 3 korona.

AZ „IDEAL“ IRÓGÉP

torontálmegyei vezérképviselősege.

229-x 19

Mérlegképes
könyvelő

elvállal olcsó díjazás mellett a délutáni és esti órákra könyvelést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

423-x 7

528/1908. sz.

Kiskomlós község előjáróságától.

Arverési hirdetmény.

Kiskomlós község alólírott előjárósága részéről ezennel közhirrét tétetik, hogy a községi

vadászati jog

folyó évi augusztus hó 1-től számítva 6 (hat) egymásután következő évre **folyó évi május hó 21-ik napján d. e. 10 órakor** nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fog adni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kiskomlós, 1908. évi május hó 9.

457-2.2

A községi előjáróság.

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.